

Edice

Ediční poznámka

Edice obsahuje diplomatický přepis a transkripci obou varhanních skladeb pražského zlomku a komparativní materiál tří časově nebo charakterem blízkých chorálních předloh. Zdůvodnění výběru je uvedeno výše v textu.

Diplomatický přepis obsahuje všechny čitelné a relevantní notové znaky a textové informace z originálu včetně chyb. Doplnky v hranatých závorkách, prázdných notách a čárkovaných liniích jsou provedeny pouze v nesporných případech.

Transkripce je provedena v partituru o čtyřech řádkách. První dvě řádky obsahují diskant a rekonstruovaný tenor v transkripci do moderní notace. Třetí a čtvrtá řádka obsahují předlohy pro rekonstrukci tenoru: ve třetí řádce to jsou notové znaky (písmena, prázdné nebo plné hranaté noty) a fragmenty textu, kterými je tenor zachycen ve zlomku, ve čtvrté řádce je chorální melodie. Tenor je rekonstruován podle zásad podaných výše v kapitole *Notace tenoru* (s. 14–15), všechny změny edice oproti prameni jsou zdůvodněny v kritickém aparátu. Odkazuje se na skladbu, číslo taktu a pořadí noty (S 25/6), eventuálně na hlas (diskant, tenor). Transkripce diskantu je provedena v redukci hodnot 1 : 4 (semibrevis = čtvrtěová nota), tenor je notován znakem prázdné noty brevis.

Chorální nápěvy jsou transkribovány podle běžných zásad. Tóny použité v tenoru varhanní úpravy jsou označeny +, poslední nota fráze +/-. Nota v tenoru, která nebyla v žádné předloze nalezena, je označena – (průchodný tón e, S 13, S 29).

Chorální nápěvy pocházejí z těchto zdrojů:

Kyrie, magne Deus potencie:

- Praha, Knihovna Národního muzea (CZ-Pn), ms. XIII A 2, fol. 39^{r-v}, graduál, 1512.
- München, Bayerische Staatsbibliothek (D-Mbs), Clm 23286, fol. 5^{r-v}, graduál, zač. 15. stol.¹²²
- Vyšší Brod, knihovna cisterciáckého opatství (CZ-VB), ms. 42, fol. 53^{r-v}, kancionál, 1410.

Salve, sancta Parens:

- Praha, Knihovna Národního muzea (CZ-Pn), ms. XII A 1, fol. 33^v, graduál, ca. 1390.
- Most, Oblastní muzeum, ms. 4/RUK (tzv. *Nešťastný graduál*), fol. 43^v, ca. 1540.
- České Budějovice, Jihočeské muzeum (CZ-CBj), ms. R 356, fol. 73^r, graduál, zač. 15. stol.

The edition

Editorial notes

The edition contains a diplomatic edition and a modern transcription of both organ compositions in the Prague fragment and material for comparison from three plainchant models that correspond closely to the time or character of the compositions. The reasons for which they were chosen are set forth in the text above.

The diplomatic edition contains all of the legible and relevant note symbols and textual information from the original, including errors. Additions in square brackets, empty notes, and dotted lines are used only in undoubted cases.

The transcription has been made in a score with four lines. The first two lines contain the discant and a reconstruction of the tenor transcribed into modern notation. The third and fourth lines contain the originals used for reconstruction of the tenor: on the third line are note symbols (letters, empty, filled-in, or square notes) and parts of the text set by the tenor in the fragment, while the fourth line is the plainchant melody. The tenor has been reconstructed based on the principles set forth in the chapter *Notation of the tenor* (pp. 28–29), and all changes in the edition that deviate from the source are explained in the critical apparatus. References give the composition, the bar number, the position of the note in the bar (S 25/6), and the part where needed (discant, tenor). The discant has been transcribed with a 1 : 4 reduction of rhythmic values (semibrevis = quarter note), while the tenor notation uses the symbol of the hollow brevis.

Plainchant melodies are transcribed on the basis of common principles. Notes used in the tenor of the organ arrangement are marked as '+', and the last note of phrase as '+/'. A note in the tenor not found in any original plainchant is marked '–' (the passing tone e, S 13, S 29).

The plainchant melodies are transcribed from the following sources:

Kyrie, magne Deus potencie:

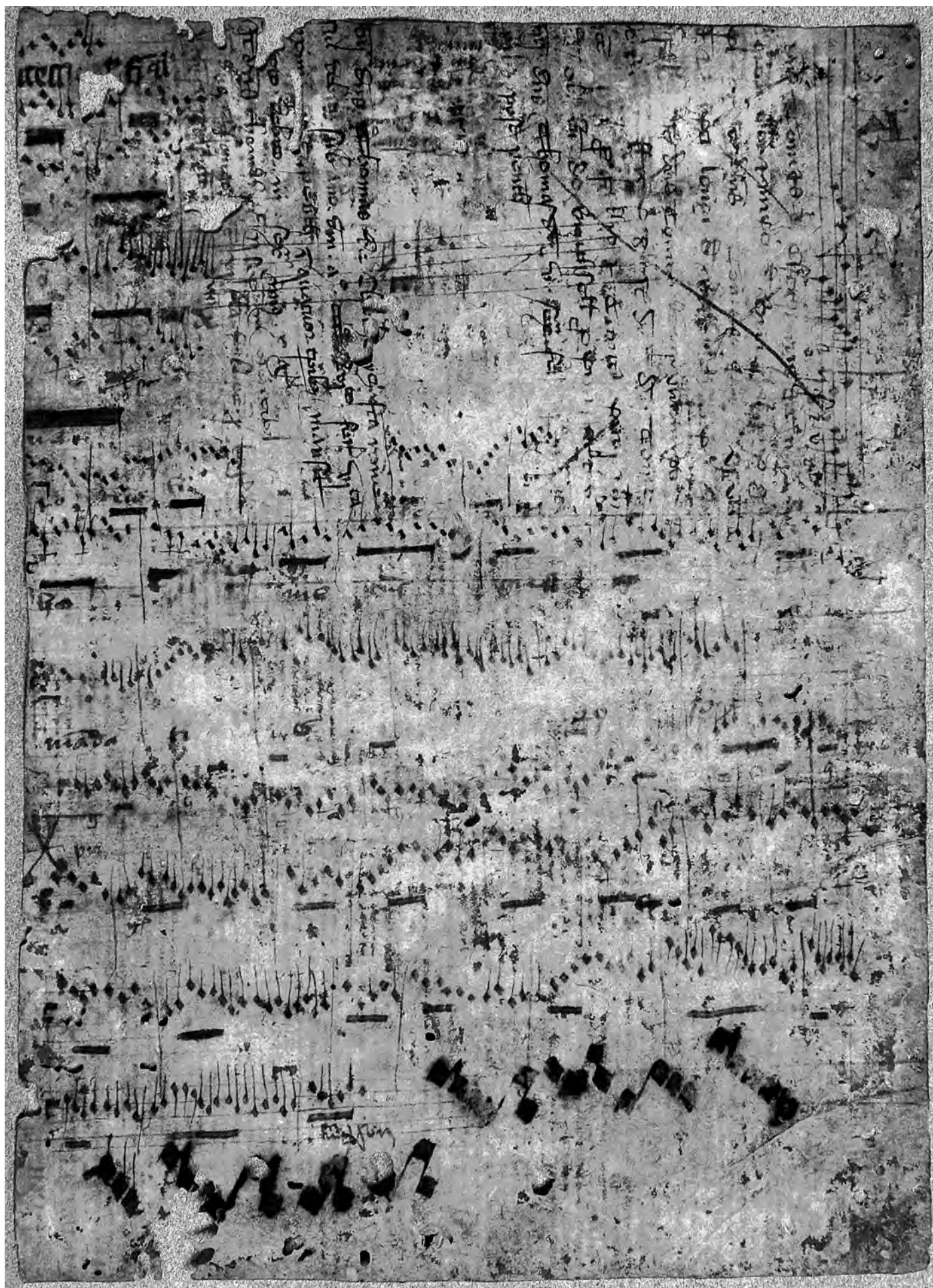
- Prague, National Museum Library (CZ-Pn), ms. XIII A 2, fol. 39^{r-v}, gradual, 1512.
- Munich, Bavarian State Library (D-Mbs), Clm 23286, fol. 5^{r-v}, gradual, early 15th century.¹²²
- Vyšší Brod (Hohenfurth), Library of the Cistercian Abbey (CZ-VB), ms. 42, fol. 53^{r-v}, cantional, 1410.

Salve, sancta Parens:

- Prague, National Museum Library (CZ-Pn), ms. XII A 1, fol. 33^v, gradual, c. 1390.
- Most (Brüx), Regional Museum, ms. 4/RUK, known as the *Nešťastný graduál* (Unfortunate Gradual), fol. 43^v, c. 1540.
- České Budějovice (Budweis), South Bohemian Museum (CZ-CBj), ms. R 356, fol. 73^r, gradual, early 15th century.

¹²² Vydala VLHOVÁ-WÖRNER, *Tropi ordinarii missae: Kyrie eleison. Gloria in excelsis Deo* (◀ pozn. 32), s. 207, tenor dvojhlásé úpravy. Rukopis pochází z kostela Všech svatých na Pražském hradě.

¹²² Published by VLHOVÁ-WÖRNER, *Tropi ordinarii missae: Kyrie eleison. Gloria in excelsis Deo* (◀ footnote 32), p. 207, tenor of a two-part arrangement. The manuscript comes from the All Saints Church at Prague Castle.

item [...] finalis

1

3 mag

5 de

7

8 us (?) vel sic

9 po tencie li

12 be

15 ho nis trans gress so (?) ris

22 manda ti E [l]ey son

28 Xpri h c h (?) ste c h

37 a gis

44

51 son

(text)

Kyrie, magne Deus potencie

Pražský zlomek / Prague fragment
Praha, KNM (CZ-Pn), 1 D a 3/52, fol. 1^r

The musical score is written for a piano and a vocal part. The piano accompaniment consists of a right hand with a flowing eighth-note melody and a left hand with a steady eighth-note bass line. The vocal part is written in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the vocal staff, with hyphens indicating syllables that span across measures. The score is divided into four systems, each containing a piano part and a vocal part. The first system starts with a measure rest in the piano part, followed by a vocal entry. The second system continues the piano melody and the vocal line. The third system features a key change to two flats (B-flat and E-flat) in the piano part, while the vocal part remains in one flat. The fourth system concludes the fragment with a final measure rest in the piano part and a vocal entry.

Ky - ri - e, ma -
vel sic
de us
- gne De - us po -
po tencie li be
- ten - ci - e, li - be -